

Udržitelné cestování

Září 2023, NMS Market Research

Situace a cíle průzkumu

Agentura **CzechTourism** se v posledních letech intenzívně zabývá otázkou **rozvoje a podpory udržitelného cestovního ruchu** s ohledem na všechny pilíře udržitelnosti.

Cílem výzkumu je:

- Zjistit **povědomí o udržitelném cestování**
- Zjistit **motivátory a bariéry** spojené s tímto stále častěji diskutovaným tématem
- Dodat agentuře podklady pro **další rozvoj a podporu udržitelného cestovního ruchu** v české populaci

Součástí výzkumu je **závěrečná zpráva z kvantitativního výzkumu**, doplňující insighty z **NMS Sprinter komunity** a výstupy z výzkumu **Mladí a klimatická krize**.

1.
POVĚDOMÍ

POVĚDOMÍ O UDRŽITELNÉM CESTOVÁNÍ

2.
MOTIVACE
A BARIÉRY

UDRŽITELNÉ CESTOVÁNÍ A AKTUÁLNÍ PŘEKÁŽKY
OCHOTA PŘIPLATIT SI ZA UDRŽITELNÉ CESTOVÁNÍ

3.
ROZVOJ A
PODPORA

ROZHODOVÁNÍ O UBYTOVÁNÍ
INFORMACE O UDRŽITELNÉM CESTOVÁNÍ
OCHRANA PŘÍRODY V ČR
SLOW TRAVEL

Hlavní zjištění

Pojem udržitelné cestování zná pouze každý pátý Čech

- ☛ Pětina Čechů se již setkala s pojmem udržitelné cestování. Pod pojmem si představují nejčastěji ekologické cestování, s využitím hromadné, bezemisní dopravy a nízkou uhlíkovou stopu.
- ☛ Jako nejdůležitější součást udržitelného cestování cestovatelé (ti, kteří v posledních dvou letech byli na dovolené v Česku nebo zahraničí*) vnímají ochranu životního prostředí.
- ☛ Cestovatelé jsou během cestování zvyklí šetřit vodou, třídit odpad nebo se v rámci ubytování chovat šetrně. Češi ale neplánují měnit své cestovatelské zvyklosti. Většina cestovatelů (72 %) jede na dovolenou s cílem odpočívat a nemá během ní zájem aktivně řešit otázky udržitelnosti.
- ☛ Většina cestovatelů vnímá jako překážku cestovat udržitelněji rovněž časovou náročnost (58 %) nebo nedostatečnou infrastrukturu v destinaci (57 %). Jistou bariérou je také vlastní pohodlnost, finanční náročnost, zdravotní důvody, cestování s dětmi, ale i odpor k udržitelnému cestování.

Cestovatelé = respondenti, kteří v posledních dvou letech byli na dovolené v Česku nebo v zahraničí (alespoň 3 noci mimo míst o bydliště či mimo pobytu na vlastní chatě/chalupě), N=734

35 % cestovatelů deklaruje, že jsou ochotni si za udržitelnější dovolenou rozhodně připlatit

- ☞ I když si většina Čechů (64 %) myslí, že cestovat udržitelně je drahé, 35 % cestovatelů deklarovalo, že jsou ochotni si za udržitelnější cestování rozhodně připlatit. Jsou to zejména mladí cestovatelé do 24 let.
- ☞ V průměru jsou cestovatelé ochotni připlatit za udržitelnější dovolenou 12,5 %, tedy asi o 1 000 Kč více při průměrné útratě Čecha za letní dovolenou.
- ☞ Při výběru ubytování hraje důležitou roli kromě ceny také poloha ubytování, jeho recenze, nabízené služby, ale také rovněž vhodnost pro děti. To, jestli je ubytování šetrné k životnímu prostředí, není pro české cestovatele rozhodující.
- ☞ S ekologickými certifikáty v ubytovacích zařízeních se setkal pouze 1 z 10 cestovatelů.

Hlavní zdroj informací o udržitelnosti jsou rezervační portály

- ☘ Cestovatelé si myslí, že nemají o udržitelném cestování dostatek informací (68 %) a neví, kde je hledat (60 %).
- ☘ Přitom 9 z 10 cestovatelů by informace o udržitelnějším cestování uvítalo. Nejvíce lákavé jsou tipy na lokální restaurace a podniky.
- ☘ Primárním zdrojem informací o udržitelnosti jsou rezervační portály, kde hledají informace 4 z 10 cestovatelů. Zdroj hledání informací se liší podle věku cestovatelů. Mladí se častěji inspirojí na sociálních sítích, starší se častěji spoléhají na cestovní agentury.
- ☘ Pouze 35 % Čechů zná pojem slow travel a správně mu rozumí. 6 z 10 cestovatelů si ale myslí, že v souladu s myšlenkami slow travel již cestuje.

Cestovatelské zvyklosti Čechů

Cestovatelé jezdí na dovolenou 1krát až 2krát do roka

Q01. Byl/a jste v posledních dvou letech na dovolené v ČR nebo v zahraničí?

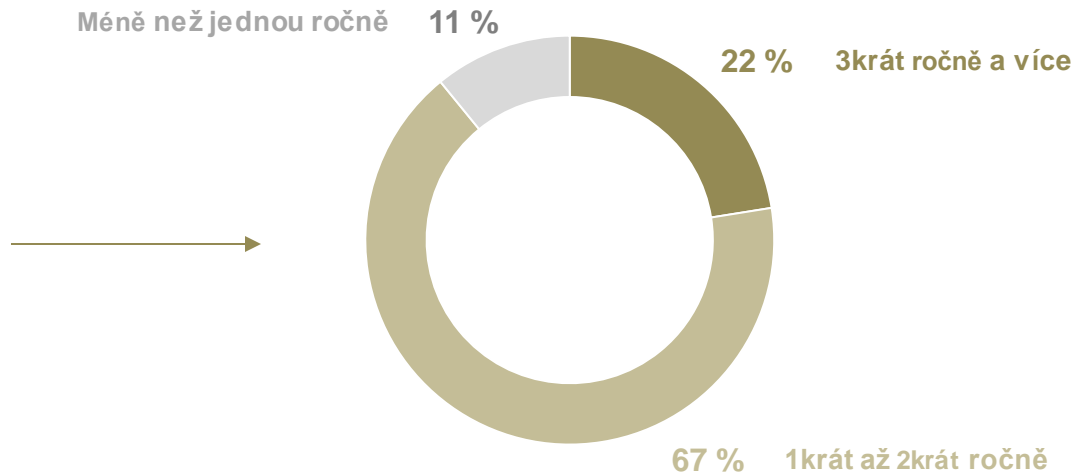
Q02. Jak často v průběhu roku cestujete na dovolenou?

73 %

Čechů bylo za poslední 2 roky na dovolené, tj.

6,2 mil.

Čechů starších 18 let.

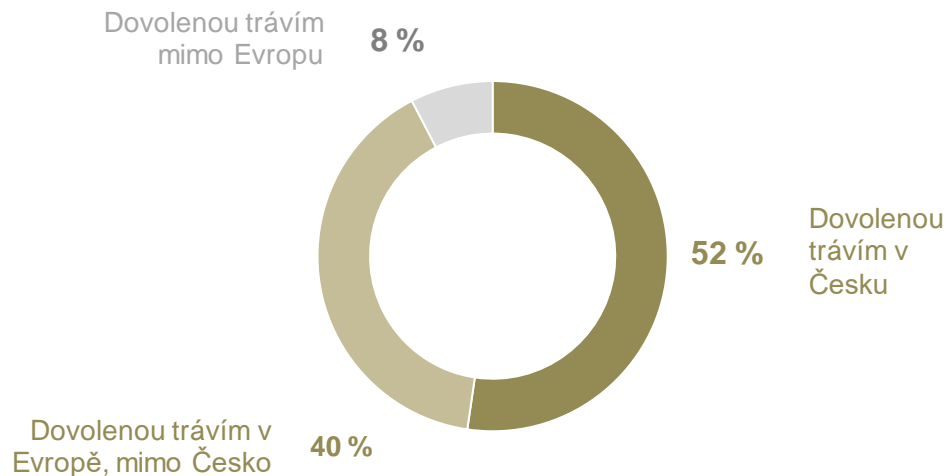
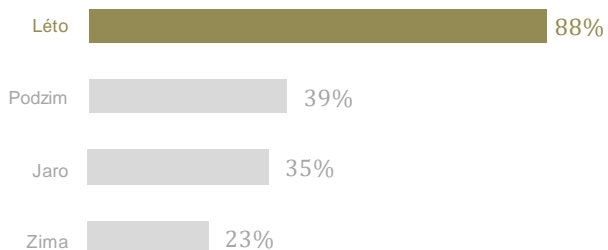

Na dovolenou jezdí cestovatelé v létě a hlavně po Česku

9 z 10

cestovatelů jezdí na dovolenou v létě

Q3. Ve kterých ročních obdobích jezdíte na dovolenou? N=734 (cestovatelé)

Q4. Kam nejčastěji jezdíte na dovolenou? N=734 (cestovatelé)

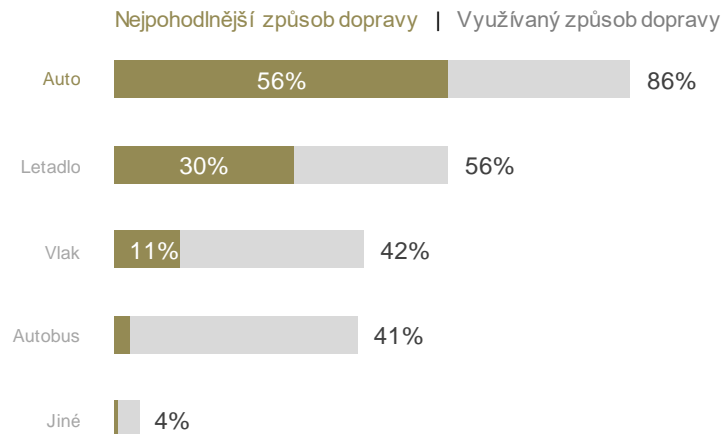

Cestovatelé se dopravují zejména autem, je to nejpohodlnější

9 z 10 cestovatelů používá k přepravě auto, ať se jedná o udržitelné cestovatele nebo ne. Mladí cestovatelé využívají více spolu s autem i hromadné dopravy.

těch, co cestují vlakem, ho považuje za nejpohodlnější způsob dopravy

Q5. Jaké způsoby dopravy při cestě na jste někdy využil/a? Jaký způsob dopravy považujete za nejpohodlnější? N=734 (cestovatelé)

Povědomí o udržitelném cestování

Pětina Čechů slyšela o pojmu „udržitelné cestování“

Ve spojení s udržitelným cestováním si Češi vybaví nejčastěji obecný pojem Ekologické cestování nebo pojmy spojené s dopravou (např. hromadná, bezemisní doprava, bez letadel, malá uhlíková stopa).

Q6. Slyšel/a jste někdy v souvislosti s cestováním nebo dovolenou o tzv. udržitelném cestování? N=1008

Q07. Co pro Vás znamená udržitelné cestování? N=1008

Čeští cestovatelé se snaží cestovat v souladu s myšlenkami udržitelnosti i přesto, že termín samotný není tak známý

22 %

Čechu setkalo s pojem udržitelného cestování

64 %

cestovatelů deklaruje, že se snaží cestovat udržitelně

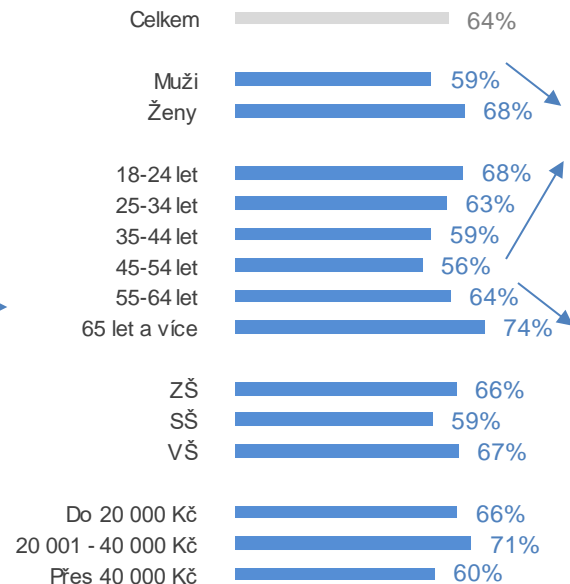
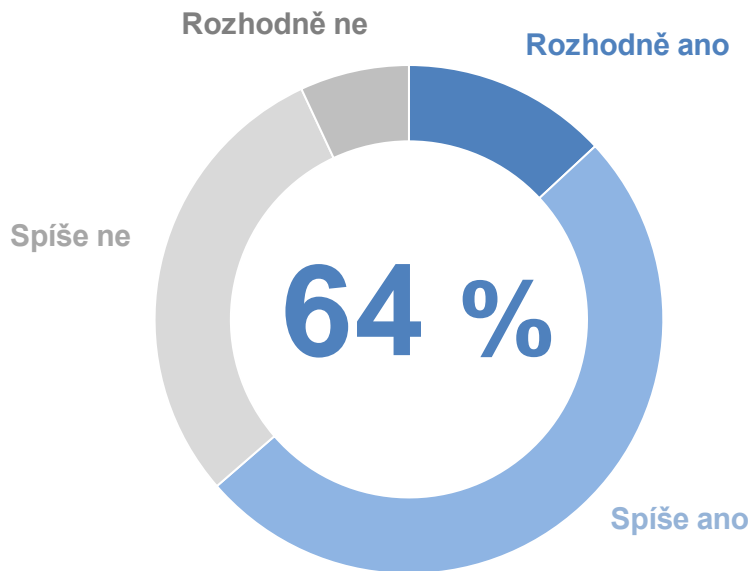
Q6. Slyšel/a jste někdy v souvislosti s cestováním nebo dovolenou o tzv. udržitelném cestování? N=1008

Q9. Snažíte se vy sám / sama cestovat udržitelně? N=734 (cestovatelé)

Udržitelně se snaží cestovat zejména mladí a senioři

Častěji mají snahu cestovat udržitelně ženy, nejmladší, ale také nejstarší cestovatelé. Příjem nebo vzdělání cestovatelů se ve snaze cestovat udržitelně významně neprojevuje.

Q9. Snažíte se vy sám / sama cestovat udržitelně? N=734 (cestovatelé)

Nejdůležitější součástí udržitelného cestování je ochrana životního prostředí

Zásadnější změny chování, jako např. konzumaci veganského/vegetariánského jídla, či cestování mimo hlavní sezónu, Češi za součást konceptu nepovažují.

AKTIVITY SPOJOVANÉ S UDRŽITELNÝM CESTOVÁNÍM

43 %

vnímá důležitou součástí udržitelného cestování **ochranu životního prostředí v destinaci.**

4 %

Pouze tolik cestovatelů považuje **výběr bezmasých restaurací** za nedílnou součást udržitelného cestování.

AKTIVITY NESPOJOVANÉ S UDRŽITELNÝM CESTOVÁNÍM

Q10. Které z následujících možností považujete za nejdůležitější součást udržitelného / ekologického cestování? N=734 (cestovatelé)

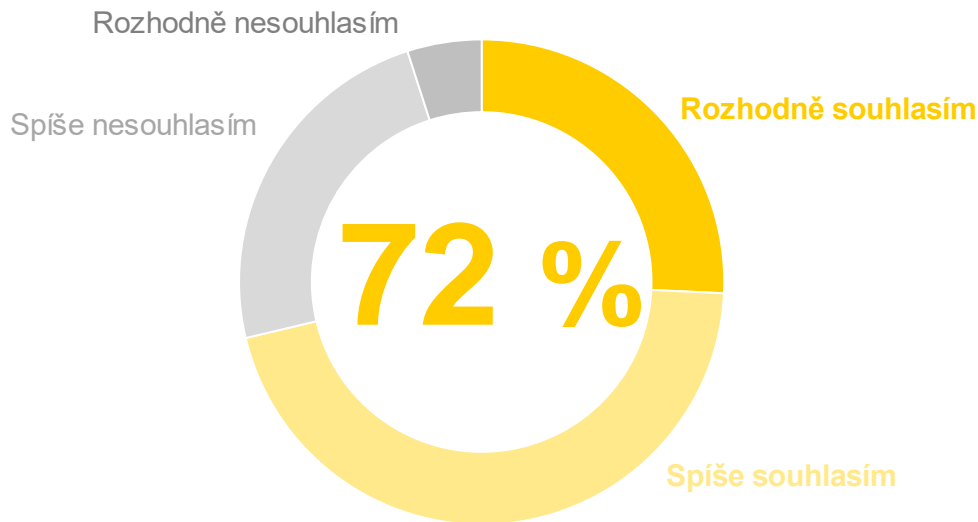

Udržitelné cestování a aktuální překážky

7 z 10 českých cestovatelů si chce na dovolené odpočinout

Na řešení udržitelnosti a přemýšlení nad dopady cestování tak cestovatelům často nezbývá prostor.

” *Dovolená by měla být pro mě obdobím, kdy se mohu uvolnit od běžného stylu života, kdy se chovám tak ekologicky, jak považuji za správné, což obnáší i větší sebekontrolu.*
muž, 50 let

Q18. Do jaké míry souhlasíte vy osobně s následujícími výroky? Během dovolené mám hlavně zájem o odpočinek, aniž bych se zabýval/a otázkami spojenými s udržitelností
N=734 (cestovatelé)

6 z 10 cestovatelů brání v ekologickém chování také časová náročnost a nedostatečná infrastruktura v destinacích

„*Pokud se v dané destinaci nesnaží místní, a to ani minimálně, proč by měl turista? Turista potom musí vše a domácí nic. Ale bez jiného přístupu domácích se to nezmění...*“
muž, 54 let

Q18. Do jaké míry souhlasíte vy osobně s následujícími výroky? Začít cestovat ekologicky / udržitelně je pro mě časově náročné. Pro udržitelné cestování není v destinacích dostatečná infrastruktura N=734 (cestovatelé)

Pokud by cestovatelé chtěli přispět k udržitelnosti, je to cestování do méně známých destinací

25 %

českých cestovatelů **cestuje** do méně známých destinací.

33 %

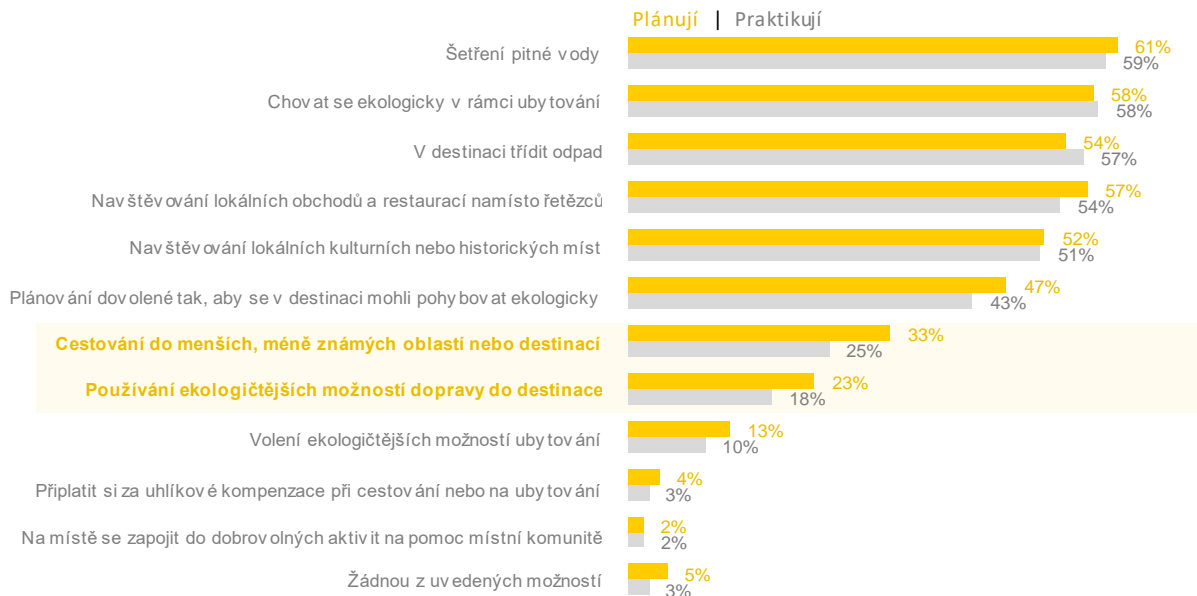
českých cestovatelů **plánuje začít více cestovat** do méně známých destinací.

Q11. Které z následujících věcí jste během posledních dvou let při cestování udělal/a? N=734 (cestovatelé)
Q12. Které z následujících věcí PLÁNUJETE udělat během vaší následující dovolené? N=734 (cestovatelé)

Cestovatelé příliš neplánují měnit své cestovatelské zvyklosti

Aktivity, které dělají, plánuje většina dělat dále. Češi plánují více cestovat do méně frekventovaných destinací či používat ekologičtější druhy dopravy, jinak ale neusilují o zařazení nových aktivit do svého cestovatelského repertoáru.

Q11. Které z následujících věcí jste během posledních dvou let při cestování udělal/a? N=734 (cestovatelé)

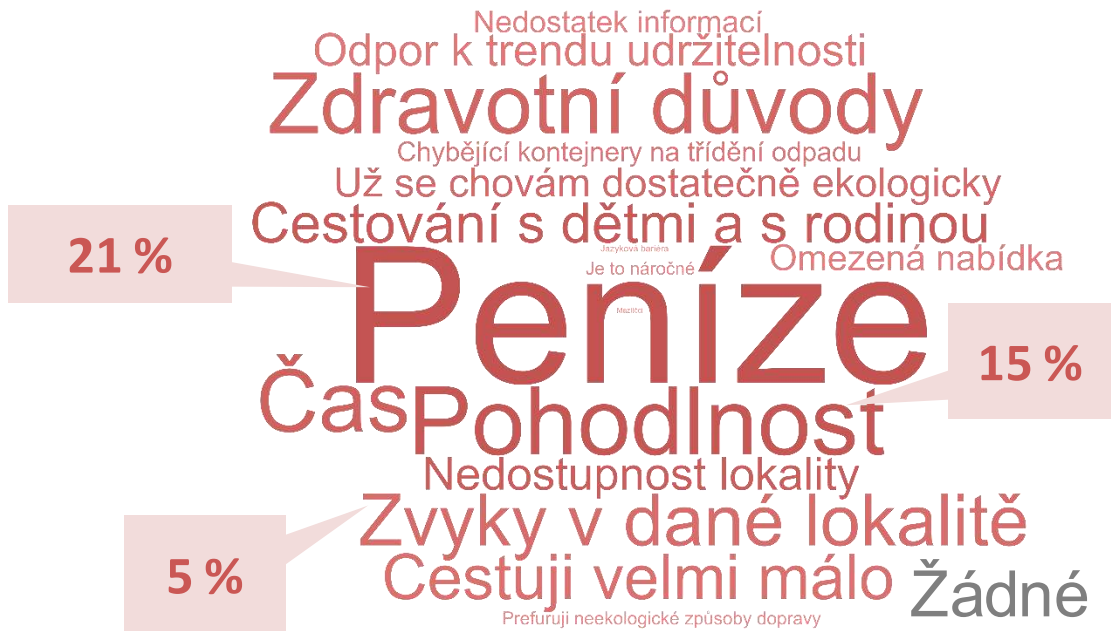
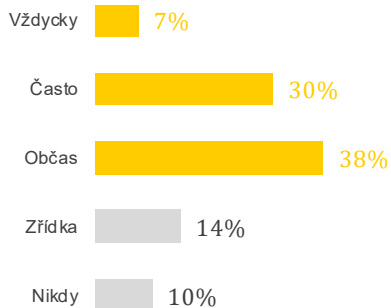
Q12. Které z následujících věcí PLÁNUJETE udělat během vaší následující dovolené? N=734 (cestovatelé)

Pouze 7 % cestovatelů hledá na každé dovolené způsoby, jak se chovat udržitelněji

Q16. Jaké konkrétní překážky Vám brání cestovat udržitelněji? N=734 (cestovatelé)

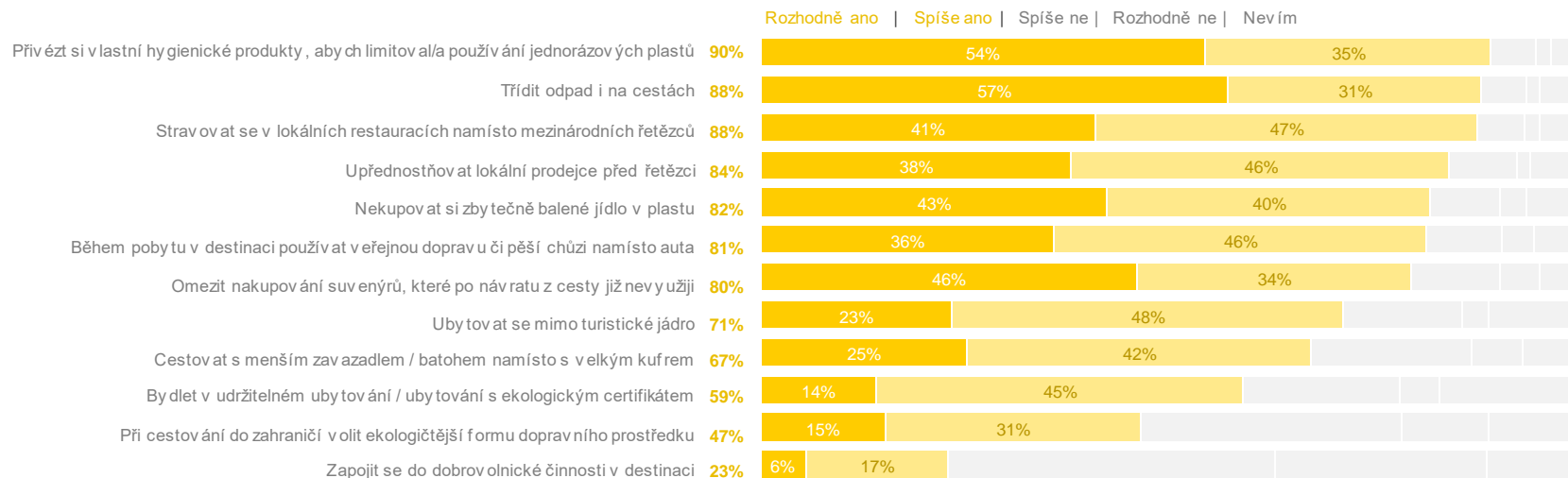
Q15. Jak často hledáte možnosti, jak se chovat udržitelněji? N=734 (cestovatelé)

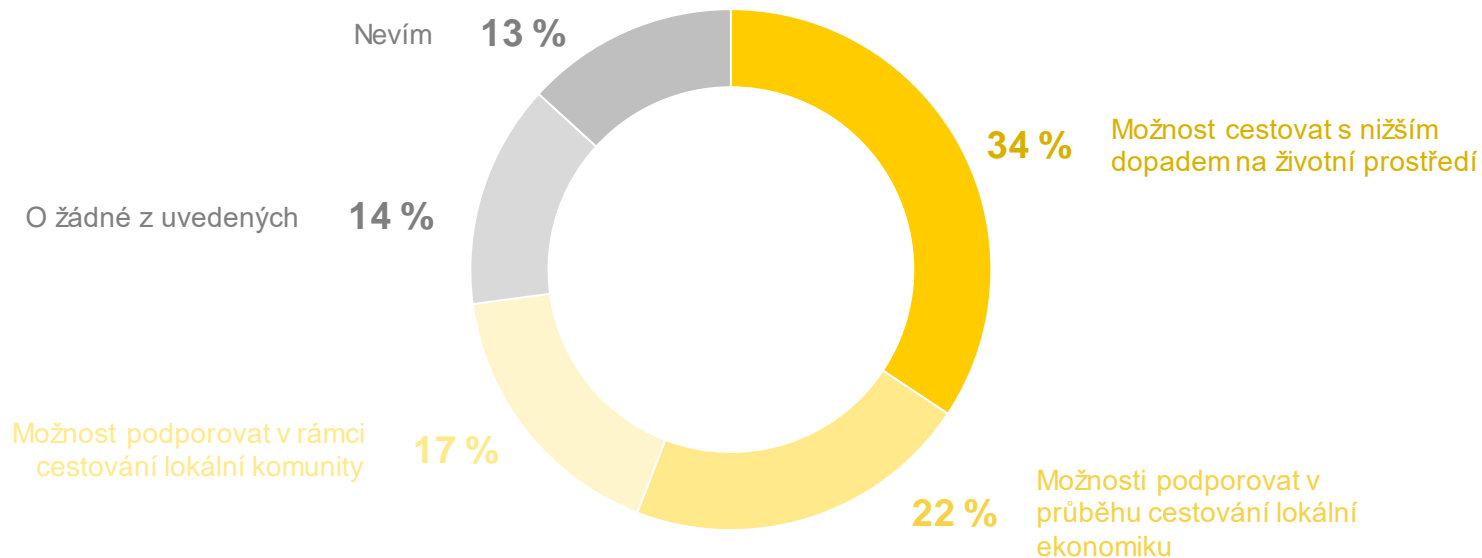
Třídít odpad na cestách je samozřejmost, o dobrovolnictví ale zájem není

I přes překážky, kterým cestovatelé na cestách čelí, je většina ochotna pro udržitelnější cestování něco udělat. Nejčastěji jsou to aktivity spojené s tříděním a nepoužíváním jednorázových plastů. Populární je ale také omezování nákupu suvenýrů.

Q15. Co byste byl/a ochoten / ochotna udělat pro udržitelnější cestování? N=734 (cestovatelé)

Čeští cestovatelé by se chtěli více dozvědět o možnosti cestovat s nižším dopadem na životní prostředí

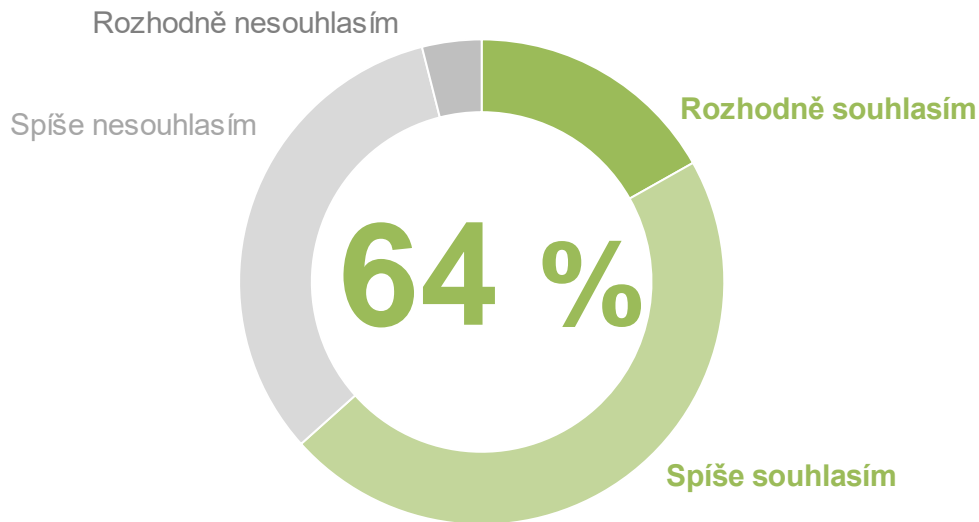
Q19. Která z následujících možností udržitelného cestování je pro Vás nejzajímavější a chtěl/a byste se o ní dovědět víc? N=734 (cestovatelé)

A woman with long dark hair in a braid, wearing a white blazer, and a man with short blonde hair wearing a grey jacket are looking at a document together. The woman is holding a blue card with text on it. The background is a blurred indoor setting, possibly an airport or travel agency.

Ochota připlatit si za udržitelné cestování

64 % cestovatelů říká, že udržitelné cestování je příliš drahé

„Cestovat udržitelněji mi brání hlavně finanční prostředky. Udržitelnost a ekologičnost je vždy spojená s vyššími výdaji.“
Žena, 20 let

Q18. Do jaké míry souhlasíte vy osobně s následujícími výroky? Ekologické / udržitelné cestování je pro mě příliš drahé. N=734 (cestovatelé)

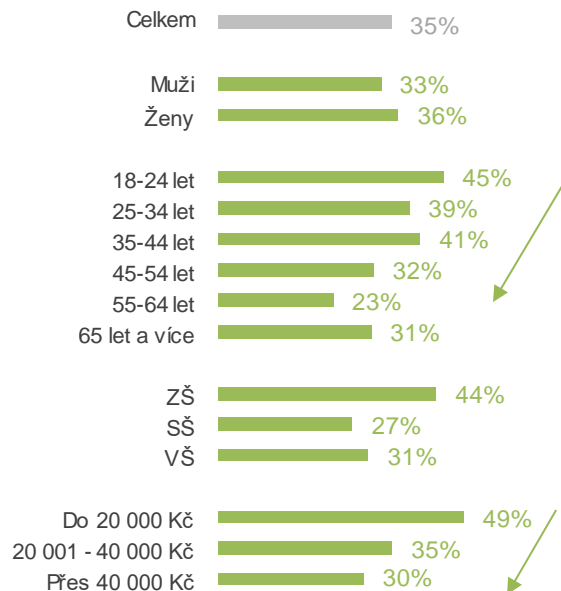

3 z 10 cestovatelů jsou ochotni si za udržitelnost připlatit

Jedná se hlavně o mladší a cestovatele, kteří již cestují udržitelně a mají nižší příjem.

Cestovatelé, kteří na otázku 13 odpověděli, že by byli ochotni si rozhodně připlatit za jednu z kategorií: jídlo, aktivity / zážitky, nákupy, ubytování, doprava.

Q13: Za co byste byl/a ochotný/á si při cestování připlatit, pokud by to znamenalo, že je tato možnost ekologičtější/udržitelnější? N=734 (cestovatelé)

Cestovatelé by byli ochotni si připlatit o 12,5 % více

Češi utratí průměrně

8 363 Kč

na osobu za letní dovolenou.

Zdroj: CzechTourism, Vyšší útrata za kratší dobu. Takové jsou plány Čechů na letní dovolenou, 15. 6. 2023

Za udržitelnou dovolenou by Češi byli ochotni připlatit si o

12,5 %

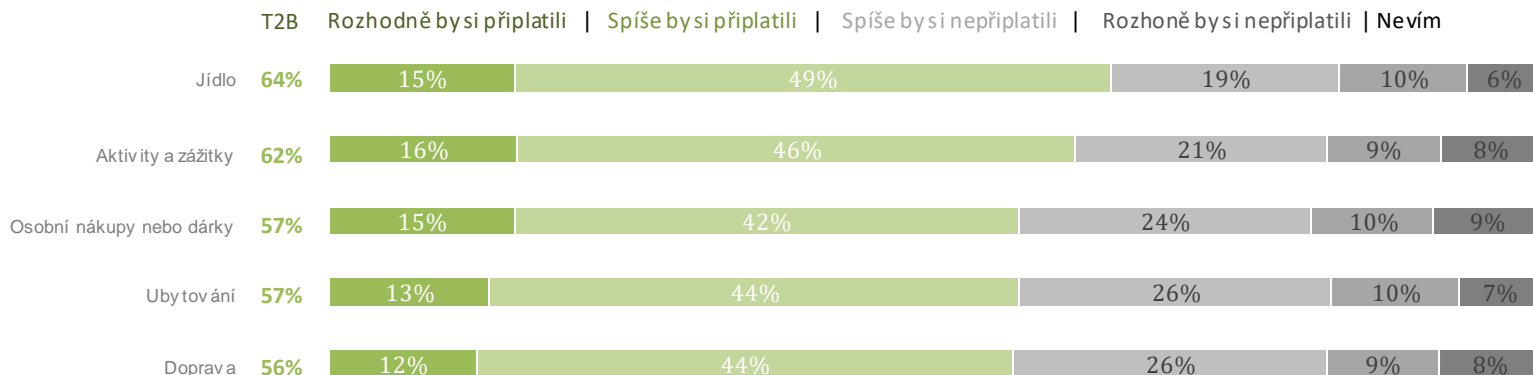
více. To je průměrně 1 000 Kč na osobu.

Q14: Kolik % víc byste byl/a ochoten/ochotna připlatit si za svou cestu/dovolenou, aby byla ekologičtější/udržitelnější? N=734 (cestovatelé)

Deklarovaná ochota rozhodně si připlatit není vysoká

I když si čeští cestovatelé spojují udržitelnost zejména s dopravou, pouze 1 z 10 cestovatelů je rozhodně ochotný si udržitelnější dopravu připlatit.

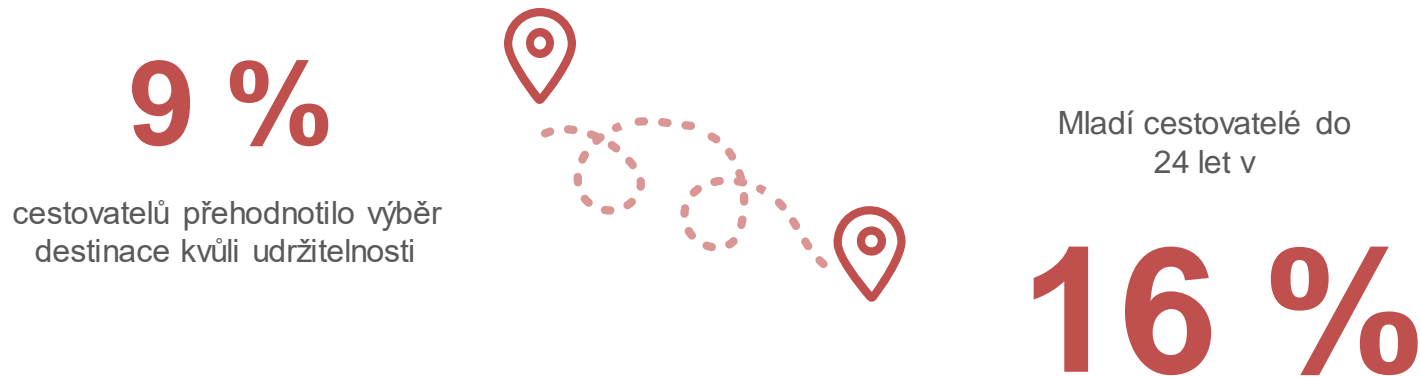
Q13. Za co byste si byl/a ochotný/á kvůli ekologii při cestování připlatit? N=734 (cestovatelé)

Rozhodování o ubytování

CHECK-IN

Pouze 1 z 10 cestovatelů přehodnotil destinaci kvůli udržitelnosti, častěji mladí cestovatelé

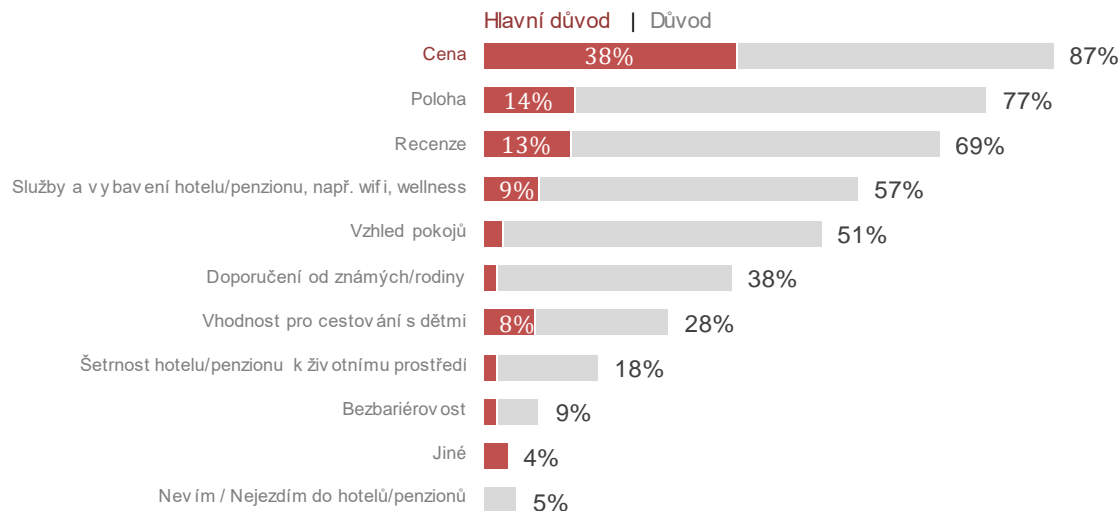

Q20. Už se Vám někdy stalo, že jste během plánování dovolené přehodnotil/a vámi vybranou destinaci, jelikož jste zjistil/a, že by pobyt či cesta do destinace by nebyla ekologická/udržitelná? N=734 (cestovatelé)

Při výběru hraje roli poloha ubytování i recenze, udržitelnost nerozhoduje

Cenu ubytování zvažuje 9 z 10 cestovatelů, pro 4 z 10 je primární. Důležitým faktorem je také poloha ubytování, služby a vybavení, které nabízí. Cestovatelé se rozhodují rovněž dle recenzí či vhodnosti hotelu/penzionu pro děti. Šetrnost ubytování k životnímu prostředí není rozhodující.

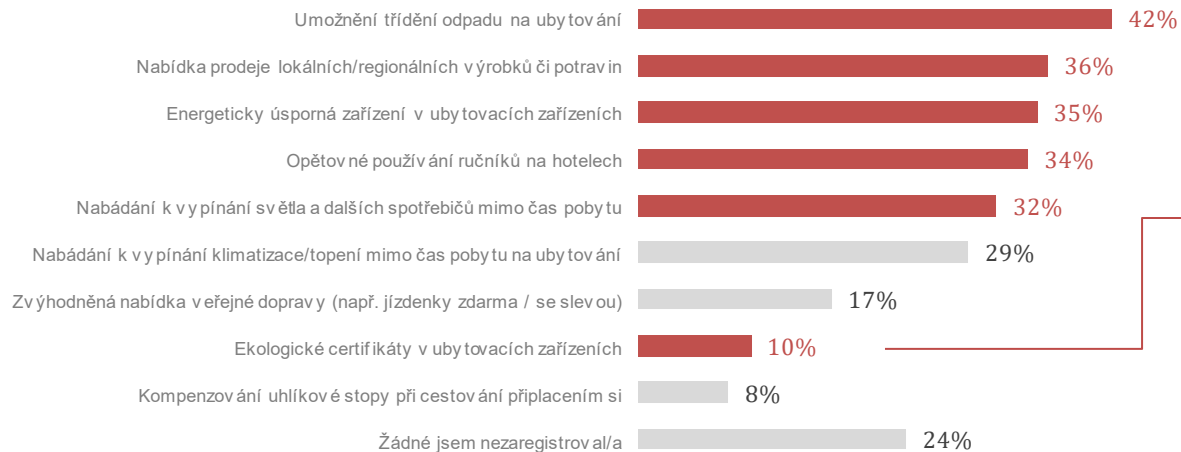

Q21: Podle čeho se rozhodujete, když si vybíráte ubytování na dovolenou v hotelu/penzionu? N=734 (cestovatelé)

1 z 10 cestovatelů se setkal na ubytování s ekologickým certifikátem

Pro jednu třetinu z nich je ekologický certifikát důležitým faktorem při výběru dovolené. Častěji si cestovatelé všimli možnosti třídít odpad na ubytování, nabídky prodeje lokálních produktů nebo energeticky úsporných zařízení v ubytovacích zařízeních.

3 %

cestovatelů považují ekologický certifikát za důležitý faktor při výběru ubytování

Q22: Setkal/a jste se v rámci své dovolené se způsobem, kterým se poskytovatelé služeb snaží vyzvažovat dopady cestování na životní prostředí? N=734 (cestovatelé)

Q24: Je pro vás při výběru ubytování na dovolené či pracovní cestě důležité, zda má ubytování ekologický certifikát? N=74

A woman with a teal headband is holding a large, unfolded map in front of her face. She is standing in a desert-like landscape with mountains in the background. The map is the central focus, showing various geographical features and routes. The overall scene is bright and clear.

Informace o udržitelném cestování

Cestovatelé nemají o udržitelném cestování dost informací a neví, kde je hledat

Rozhodně ano | Spíše ano | Spíše ne | Rozhodně ne

O ekologickém / udržitelném cestování nemám dostatek informací. 14% 54% 27% 5%

Nevím, kde informace o udržitelném / ekologickém cestování hledat 15% 45% 31% 10%

” *Nemám o tomto tématu dostatek informací. Chtěla bych, aby se toto téma dostalo více do veřejného podvědomí – jak ekologicky cestovat, co pro to mohu udělat a jaké možnosti mám ohledně tohoto tématu v zahraničí.*

žena, 26 let

Q18. Do jaké míry souhlasíte vy osobně s následujícími výroky? O ekologickém / udržitelném cestování nemám dostatek informací. Nevím, kde informace o udržitelném / ekologickém cestování hledat N=734 (cestovatelé)

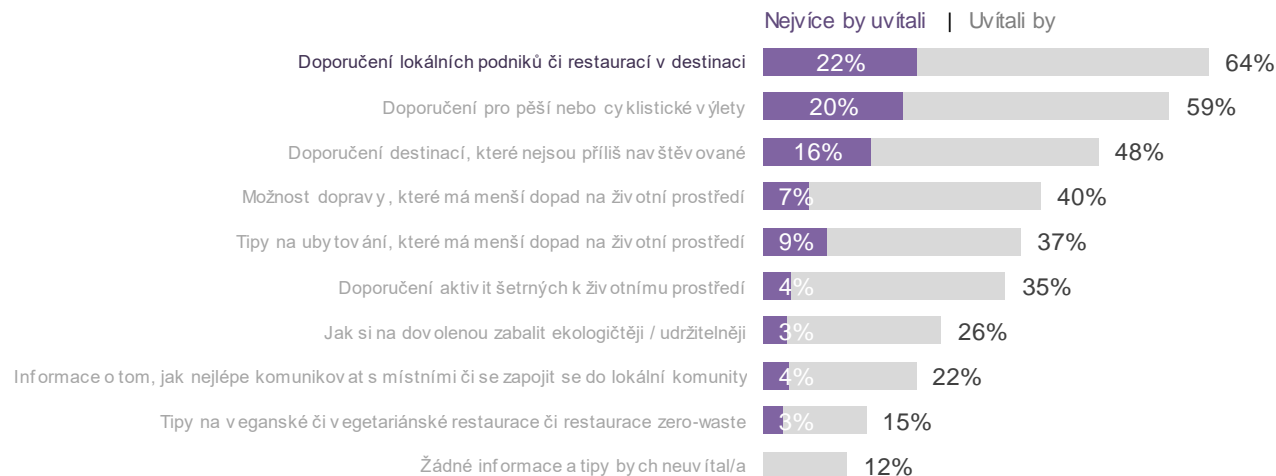
Cestovatelé by uvítali především tipy na lokální podniky v destinaci

Pouze menšinu cestovatelů zaujmou rady k více šetrnému zabalení si na dovolenou, tipy na zapojení do lokální komunity nebo tipy na veganské/vegetariánské restaurace.

9 z 10

cestovatelů by uvítalo nějaký druh informací o tom, jak cestovat udržitelněji

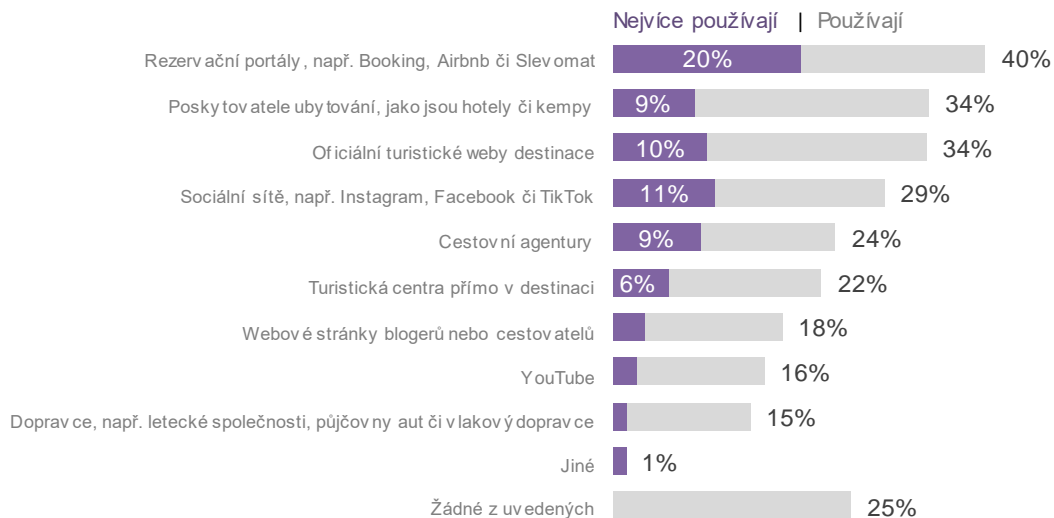

Q25. Uvítal/a byste na svých cestách informace či tipy k tomu, jak cestovat ekologičtěji / udržitelněji? N=734 (cestovatelé)

Primárním zdrojem informací o udržitelnosti jsou rezervační portály

Rezervační portály využívají jako zdroj informací o udržitelnosti 4 z 10 cestovatelů. Třetina klientů čerpá informace od poskytovatelů ubytování a z oficiálních turistických webů. 11 % cestovatelů využívá nejvíce sociální sítě.

Q26. Které zdroje používáte pro hledání informací o udržitelném / ekologickém cestování v destinaci? N=734 (cestovatelé)

Věk cestovatele významně určuje zdroj hledání informací o cestování

5 z 10

cestovatelů ve věku 18 až 34 let se při hledání informací o udržitelném cestování spoléhá na sociální sítě, nebo rezervační portály, např. Booking.

3 z 10

cestovatelů nad 65 let upřednostňuje informace od cestovních agentur či poskytovatelů ubytování.

Q26: Které zdroje používáte pro hledání informací o udržitelném / ekologickém cestování v destinaci? N=734 (cestovatelé)

Ochrana přírody v ČR

Češi chtějí zpřísnit ochranu přírody, trestat se má pokutami

- 🌿 9 z 10 Čechů podporuje opatření, která by vedla ke zvýšení ochrany české přírody. Nebrání se pokutám za nedodržení pravidel návštěv, většina (84 %) je ale proti zavedení vstupného do chráněných území nebo nutné rezervace vstupu do národních parků (88 %).
- 🌿 6 z 10 Čechů alespoň někdy navštěvuje informační centra či domy přírody před návštěvou přírodních lokalit.
- 🌿 Alespoň o jednom projektu, který podporuje udržitelné cestování v Česku, slyšelo 7 z 10 Čechů. Nejznámější je Uklidme Česko.

Češi by za porušení pravidel ochrany přírody rozdávali pokuty

Naprostá většina Čechů (9 z 10) vyšší ochranu české přírody vítá, brání se ale snížení přístupnosti české přírody pomocí zpoplatněných vstupů do chráněných území nebo nutnosti rezervace pro vstup do národního parku.

9 z 10

Čechů by uvítalo nějaké opatření, které by vedlo ke zvýšení ochrany české přírody.

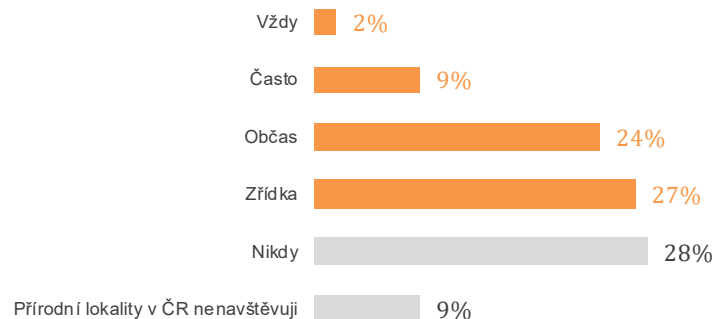
Q30: Které z následujících možných opatření byste uvítali ke zvýšení ochrany české přírody? N=1008

6 z 10 Čechů alespoň někdy navštívuje infocentra či domy přírody

62 %

Čechů někdy navštívilo informační centrum či dům přírody.

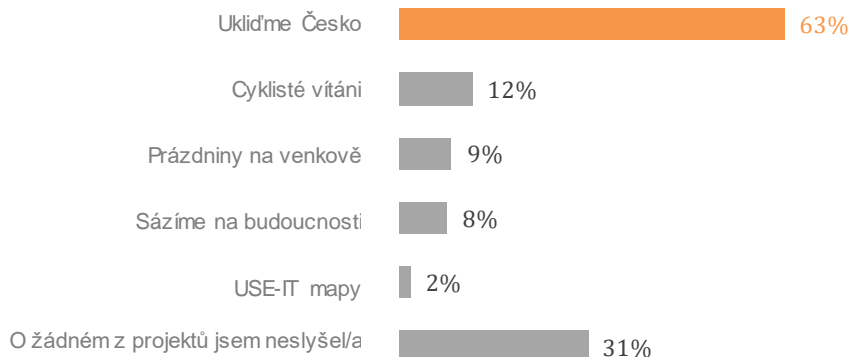

Q29: Navštívujete před návštěvou přírody / přírodní lokality v Česku informační centra / domy přírody? N=1008

7 z 10 Čechů slyšelo o nějakém projektu, který podporuje udržitelné cestování

Nejznámější je projekt Uklidme Česko, o kterém slyšelo 63 % Čechů. Projekty Cyklisté vítáni, Prázdniny na venkově či Sázíme budoucnost, zná asi desetina.

Uklidme Česko

Q28: O kterém z následujících projektů spojených s udržitelným cestováním v ČR jste už někdy slyšel/a? N=1008

A group of hikers with large backpacks are ascending a steep, rocky mountain trail. The hiker in the foreground is wearing a blue shirt and a hat, and is using a trekking pole. The background shows a large, forested mountain peak under a bright sky.

Slow travel

Pojem Slow travel je nejčastěji spojován s ekologií a pěší chůzí

Pouze menšina Čechů si pojem správně spojuje s nespěcháním, trávením dovolené na jednom místě a hlubším poznání lokality.

65 %

Čechů se nikdy nesetkalo s pojmem slow travel nebo jej neumí vysvětlit.

Ti, kteří ano, jej definují následovně:

7 %

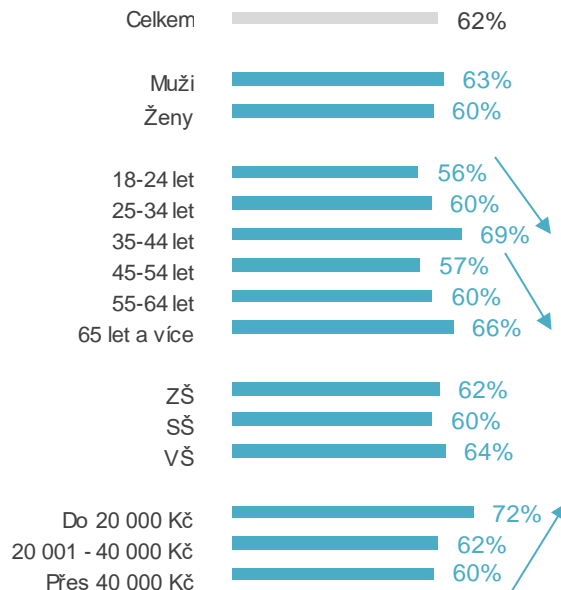
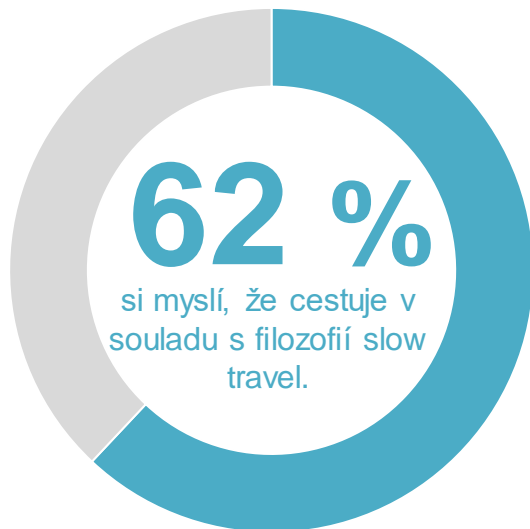
8 %

Q31. Co podle Vás znamená termín pomalé cestování neboli slow travel? N=1008

6 z 10 cestovatelů si myslí, že cestuje v souladu s filosofií slow travel

Méně často se tak označují mladí lidé ve věku 18–24 let.

Q32. Zařadili byste se vy sami do této skupiny cestovatelů? N=734 (cestovatelé)

A woman with long dark hair in a braid, wearing a white blazer, and a man with short blonde hair, wearing a grey jacket, are looking at a smartphone together. The woman is holding the phone, and the man is pointing at the screen. They appear to be in a travel setting, possibly an airport or train station, with blurred background elements like screens and signs.

Insighty z NMS Sprinter komunity

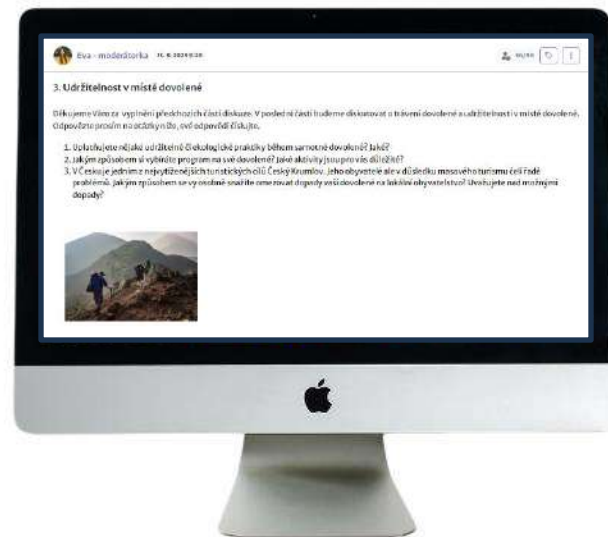
Moderované diskuze ve třech oblastech pro hlubší pochopení postojů Čechů

Pro hlubší pochopení úvah Čechů nad udržitelným cestováním a poznání jejich cestovatelských zvyklostí, motivátorů a bariér jsme diskutovali o tématu udržitelného cestování s Čechy v online komunitě Sprinter v rámci tří diskuzních témat:

Myšlenky udržitelného cestování

Plánování dovolené v kontextu udržitelného cestování

Udržitelnost v místě dovolené

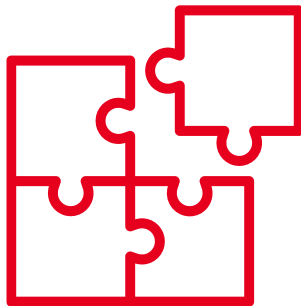
Myšlenky udržitelného cestování

Myšlenky udržitelného cestování odmítá čtvrtina Čechů

2/4

myšlenky udržitelného cestování vnímá jako **důležité**.

„Udržitelné cestování je určitě velmi důležité. Ale podle mého to není úplně možné udělat. Masové cestování bude vždycky už jen kvůli tomu, že prázdniny má každý stejně a oblíbené destinace taky. Velký problém je určitě znečišťování, to se určitě ale změnit dá.
(žena, 19 let, ZŠ)

1/4

se proti myšlenkám udržitelného cestování **vymezuje**. Jedná se o průřez respondentů bez ohledu na jejich vzdělání či pohlaví.

1/4

se myšlenkami udržitelného cestování **nezabývá, ale neodmítá je**.

„Myslím, že cestování a pohyb lidí zastavit nejde, jen třeba změnit chování lidí při cestování, aby byli ohleduplnější k místům a kulturám, které navštěvují.
(žena, VŠ, 45 let)

Masový cestovní ruch vnímají Češi jako problém, méně navštěvované destinace ale většinou nevolí

Masový turismus téměř všichni vnímají jako **problematický**.

Respondenti si ho nespojují pouze s negativními dopady na místní obyvatelstvo, ale s řadou dalších problémů. Zároveň ale v méně známých destinacích trávila dovolenou pouze ¼ cestovatelů.

” *Myslím si, že problém je hlavně v nekonečné stavbě nových hotelových komplexů, což způsobuje, že se fauna a flora dané země ničí.*

devastace přírody

zátěž pro místní obyvatelstvo

znečištění dopravou

plýtvání jídlem

rušení živočichů

nadměrná návštěvnost

množství odpadu

ničení památek

Q: Jaké problémy si spojujete s masovým turismem?

Odmítání udržitelného cestování je spojené s nedůvěrou

Dle odmítačů myšlenek udržitelné cestování je takové cestování:

- ✘ Nesmyslné
- ✘ Euronewspeak
- ✘ Nedosažitelné
- ✘ Móda

” Žádné udržitelné cestování neexistuje, je to hovadina a euronewspeak, jako desítky jiných takových věcí. Pokud cestujete za prací či vzděláním, má to smysl a můžete si pak vybírat cestování s co nejmenšími dopady na okolí. Pokud cestujete pro zábavu, můžete si také vybírat cestování s co nejmenšími dopady na okolí, ale už to cestování pro zábavu je samo o sobě neudržitelné. Jednoduché srovnání je třeba lov pro obživu versus lov pro zábavu.
(muž, 54 let, VŠ)

” Připadá mi to jako móda – v dnešní době musí být všechno „udržitelné“.
(žena, 35 let, VŠ)

” Udržitelné cestování je zcela nesmyslný pojem, asi budeme chodit pěšky. Stejně tak masový turismus, další ekologický nesmysl, když chci na Hradčany nepojedu na Říp. Při cestování mne zajímá cílová destinace a zde poskytované služby, to vše. Dovolenu trávím jak chci a co mi moje finanční možnosti dovolují.
(muž, 68, VŠ)

Češi jezdí na dovolenou hlavně v létě, často i vícekrát ročně. Lze to změnit?

Jet na delší dovolenou namísto více kratších mají problém téměř všichni.

Nejčastější překážkou je **nemožnost vybrat si** více týdnenní **dovolenou u zaměstnavatele**. Bariérou jsou ale také **domácí mazlíčci** nebo absence motivace jezdit na delší dovolenou.

Potřebuju více odpočinku i během roku a i kratší cesta pomůže dobít baterky, než čekat na dovolenou příliš dlouho. (žena, 45 let, VŠ)

Více než polovina nemá s **navštěvováním méně známých lokalit** problém.

Jako výhodu vnímají to, že destinace **nejsou přeplněné**. U méně navštěvovaných lokalit ale panují obavy zejména z nedostatku informací o těchto destinacích, horší infrastruktury či menší občanské vybavenosti.

Respondenti se obávají, že plánování takové dovolené vyžaduje více **času** a **zkušeností**.

Dovolená mimo hlavní turistickou sezónu je vnímaná převážně pozitivně.

Spíše než podpora udržitelnosti je motivací větší klid v destinaci i nižší ceny.

Největší překážkou jsou u rodin s dětmi **prázdniny** a **absence ve škole**.

Plánování dovolené v kontextu udržitelného cestování

Na cestu do zahraničí je auto volbou číslo 1, je pohodlné a flexibilní

Češi při cestě na dovolenou potřebují **rychlost a komfort**.

Při cestě do zahraničí proto preferují **zejména cestu letadlem nebo autem**. Dopravit se autem přináší výhodu velké flexibility i možnost cestovat s více zavazadly. Při cestování ve více lidech se vyplatí finančně.

Do zahraničí jsou Češi zvyklí rovněž cestovat **autobusem**, který je zajištěn **v ceně zájezdu** s cestovní kanceláří

- ” *Nejraději cestuji autem - mohu si tak cestu upravit podle sebe. Občas jsem jela i autobusem, ale to bohužel není tak flexibilní. Letadlem pravidelně nelétám. K využívání vlaku, nebo autobusu by byla fajn jejich lepší kvalita - v současné době jsou některé v katastrofálním stavu. (žena, 35 let, VŠ)*
- ” *Většinou cestuji autem. Stravuji se převážně mimo restaurace a mám tedy s sebou více věcí. Také jezdíme ve více lidech a auto je tak levnější. (muž, 33 let, VŠ)*
- ” *Přes CK, aby bylo vše zajištěné, protože nemám čas na plánování. (muž, 49 let, VŠ)*
- ” *Autem nebo vlakem či autobusem. Protože je manžel ZTP, musíme cestu perfektně naplánovat - autem je to svým způsobem bez problémů, ale cestování vlakem a autobusem musí být naplánováno tak, aby vše v pohodě navazovalo. (žena, 67 let, SŠ)*
- ” *Vzhledem k omezenému času, který mám na dovolenou vymezen, využívám nejrychlejší možnou dopravu. (žena, 59 let, SŠ)*

Cesta vlakem do zahraničí neláká, je to dlouhé, drahé, s přestupy

Vlakem Češi cestují spíše po Česku. Cesta vlakem jim **vyhovuje při několikahodinovém cestování**.

Do zahraničí vlak nevolí z důvodu dlouhé doby na cestě, **obavy z přestupů** i **diskomfortu při cestování s více zavazadly**. Zároveň pokud Češi cestují ve vyšším počtu, udržitelnější způsoby dopravy se jim finančně nevyplatí a ztrácejí motivaci je využívat.

Pokud budou udržitelnější způsoby dopravy dražší než méně udržitelné alternativy, Češi je využívat spíše nebudou. Zároveň panují **obavy z nízké kvality autobusů/vlaků**, což rovněž snižuje již tak nízký pocit komfortu z udržitelnějších způsobů dopravy.

” Největší překážkou je velké množství věcí, které bereme s sebou. A dále jízdenky většinou vyjdou cenově stejně jako benzín. Při delší vzdálenosti bych volila letadlo, cesta vlakem by byla dlouhá. (muž, 19 let, ZŠ)

” Každý jezdí způsobem dopravy, který mu vyhovuje a nemíní se omezovat – planetu nezachrání, pokud se ekologicky nebude chovat Čína, Indie, Afrika apod. (žena, 70 let, VŠ)

” Vlakem nebo autobusem by mě přimělo cestovat, pokud bych viděl, že jedu z bodu A do bodu B a hlavně ušetřím. Nerad bych potom kombinoval různé dopravy, abych se dostal do místa určení. (muž, 42 let, SŠ)

” K většímu využití veřejné dopravy by mě přesvědčila jejich výrazná cenová a časová výhodnost oproti neekologickým způsobům dopravy - například slevy do památek/hotelů, když dorazím veřejnou dopravou, či blízkost zastávky přímo před místem, které chci navštívit. (žena, 40 let, VŠ)

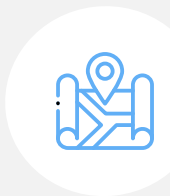
” K využívání vlaku, nebo autobusu by přispěla lepší kvalita – v současnosti jsou některé v katastrofálním stavu. (žena, 40 let, VŠ)

Při volbě ubytování hraje prim lokalita a cena

Ubytování musí být:

- ✓ v dobré lokalitě
- ✓ za rozumnou cenu
- ✓ čisté
- ✓ dobře dopravně dostupné
- ✓ výborně hodnoceno předchozími hosty

Jedna **ideální lokalita** ale **neexistuje**. Může se jednat o polohu blízko moře, památek, centra, ale také naopak klidné prostředí v přírodě.

” Při výběru ubytování na dovolené si vždy pročítám recenze. Zajímá mě hlavně strava, pohodlí na pokoji a vzdálenost hotelu od moře.

” Ubytování musí být za dobrou cenu a dobře vypadat. Mam rada, když jde koupit přímo v hotelu i strava a není daleko od města.

Poskytovatelé ubytování by jako první krok k udržitelnosti měli umožnit hostům třídít odpad

1. Zajistit možnost třídít odpad

Třídít odpad by měl samotný poskytovatel ubytování, možnost třídít by měli být ale také hosté.

2. Omezovat výměny ručníků a osušek

Cestovatelé upřednostňují volbu, zda si ručníky/osušky nechají vyprat nebo budou používat další den.

3. Omezovat plýtvání jídlem

Češi si uvědomují plýtvání jídlem v případě švédských stolů.

4. Využívání obnovitelných zdrojů energie

Češi navrhují např. pořízení solárních panelů nebo využívat dešťovou vodu.

Ukázkou udržitelnosti na hotelu je výměna ručníků na požádání

Češi si v rámci ubytování všímají nejčastěji výzvy k opakovanému využívání ručníků.

U poskytovatelů služeb si také všimli:

- ✓ obnovitelných zdrojů energie (fotovoltaika, recyklace vody, tepelné čerpadla)
- ✓ skleněných láhví s vodou na pokojích
- ✓ větších balení kosmetických potřeb namísto jednorázových (např. šampony).

Češi si všímají, že někteří poskytovatelé se udržitelnými kroky pyšní na svém webu. Menšina Čechů si žádných kroků na hotelech/penzionech nevšimla.

” *Netuším, jaké kroky podnikají, hlavně ať to v ničem neomezuje hosty. (žena, 58 let, SŠ)*

Udržitelnost v místě dovolené

Češi se na dovolené chovají stejně jako doma

Češi uplatňují stejné zvyky v oblasti udržitelnosti jako doma a své chování výrazně nemění. Pokud mají možnost, třídí po sobě odpad, eliminují odpad používáním krabiček/lahví namísto jednorázových obalů, šetří vodou a cestují MHD. Větší kroky k udržitelnosti během dovolené ale neuplatňují.

- ” *Třídíme odpad i za cenu toho, že např. pytel s plasty si musíme odvézt, abychom ho následně vhodili do správného kontejneru. (žena, 35 let, VŠ)*
- ” *Během dovolené neřeším udržitelnost, ekologicky se chovám obecně a ne jen na dovolené. (muž, 68 let, VŠ)*
- ” *Nejen při dovolené - zbytečně neplytváme energiemi a vodou a hlavně neznečišťujeme přírodu odpadky, ale vyhazujeme je na místa k tomu určená. (žena, 54 let, SŠ)*
- ” *Nijak, protože se těmito destinacím vyhýbáme, na horách i v lese co si přineseme, to si odneseme. (muž, 57 let, SŠ)*
- ” *Během dovolené se chovám stejně jako doma. Třídit odpad, šetříme energie a vodu. Neplytvám potravinami. (žena, 58 let, SŠ)*

Češi plánují na své dovolené aktivní odpočinek

Odpočinek & Památky & Turistika

Tak si Češi nejčastěji představují ideální program na své dovolené.

- ” *Porozhlédneme se, co se v dané lokalitě dá dělat a navštívit (co je zajímavé, doporučované). Důležité je poznání daného místa. (žena, 35 let, VŠ)*
- ” *Mám ráda poznávání nových míst, proto hledám podle hezkých míst. Ale vlastně takhle nad udržitelností během cest nepřemýšlím, nechci, abych se musela omezovat. (žena, 19 let, ZŠ)*
- ” *Zajímají mě památky, turistika a zajímavosti daného regionu. (muž, 42 let, SŠ)*

Většina se snaží místní nerušit, turistické destinace si ale ujít nenechá

Většina Čechů se snaží brát na místní obyvatelstvo ohled. Snaží se ho v turistické destinaci nijak nerušit nebo neničit místní prostředí. Pouze několik respondentů podniká razantnější kroky – turisticky vytíženým destinacím se vyhýbají a směřují svou dovolenou do méně známých míst.

S ohledem na místní obyvatelstvo čeští cestovatelé v destinacích se snaží:

- ✓ nedělat hluk
- ✓ nenechávat po sobě nepořádek
- ✓ neplýtvat jídlem
- ✓ podporovat místní podnikatele (v restauracích, obchodech, trzích)

” Snažím se nejezdit v sezonu do takto exponovaných míst. Pokud jedu do vyloženě turistické destinace, podporuji místní rozvoj tím, že objevuji místní podniky, nakupuji na místních trzích, neznečišťuji prostředí, neúčastním se hlučných aktivit typu diskotéky, ohňostroje apod. (žena, 46 let, VŠ)

Několik respondentů si myslí, že si za problémy spojené s masovým turismem mohou místní obyvatelé sami.

” Nad žádnými dopady neuvažuju, většina místních obyvatel z turismu žije. (žena, 58 let, SŠ)

Metodologie a kontakty

Months Charts

Line Chart

Area Chart

Bar Chart

Donut Chart

Sparkline Charts

Easy % Charts

Metodologie

DESIGN VÝZKUMU

On-line sběr dat v Českém národním panelu

Velikost online vzorku: N=1008

Sběr dat: 29.8.–1.9.2023

CÍLOVÁ SKUPINA

Reprezentativní vzorek obyvatelstva České republiky starší 18 let

Cestovatelé, kteří byli v posledních dvou letech na dovolené v ČR nebo v zahraničí

TÉMA VÝZKUMU

Základní otázky na způsoby cestování

Povědomí o udržitelném cestování

Bariéry udržitelného cestování

Ochota připlatit si za udržitelné cestování

Rozhodování se o ubytování během cestování

Přístup k informacím ohledně udržitelného cestování

Ochrana přírody v ČR

Povědomí o slow travel

Kontakt

Tereza Friedrichová

Client Service Executive

m (+420) 733 610 461

e tereza.friedrichova@nms.cz

Eva Waldaufová

Client Service Executive

m (+420) 770 148 494

e eva.waldaufova@nms.cz

NMS Market Research U Nikolajky 13, 150 00 Praha 5 **t** (+420) 222 351 611 **w** www.nms.cz